

המוזכרת בראש רשימה זו. שתי בנות נוספות של אחוה זו נחלבות כעת ברפתנו ואילו אחת נוספת עומדת להמליט בקרוב. ברפת עומדות היום עוד כמה פרות שתגענה ל-100,000 ק"ג חלב עד אמצע השנה.

סבורני שרצוי לתכנת את מערכת ספר העדר כך, שבכרטיס כל פרה המסיימת "את תפקידה" יופיעו סיכום תנובת החיים שלה. כן יצויין בכרטיס ספר העדר כשהפרה מגיעה ל-100,000 ק"ג. אז לא נצטרך לנכור בכרטיסים ואולי לחשוב אם ללכת לפי הכרטיס של "המחשב" או לפי ההפקה המאוחרת יותר. אני פונה לאחראים למערכת עיבוד הנתונים לשקול זאת.

אולם בגלל היותה בת פר מקומי, המחשב אינו מתחשב בה כמועמדת לעתודה. חושבני שזו גישה פסולה.

אשר לפרות שהניבו 100,000 ק"ג חלב: כמעט הגענו לשיא שמשה כתב עליו. לפרה שלנו ראוה 1020 בת ליר חסרו כ-600 ק"ג חלב בסוף התקופה ה-7, ואת אלה היא כבר הניבה בינתיים. אולם נראה לי שסה"כ ימי היובש שלה בין התקופות היה מועט ביותר (32, 54, 52, 57, 53, 34 בתחלובות 1-7).

פרה אלופה שהגיעה אצלנו לתנובה של 108,109 ק"ג חלב, היא אחוה 810 בת גירון ואסתר, פרה מעדרנו שגם זכתה באריכות ימים. בת אחרת של אסתר היא אוגנדה 1159

המהפכה בטיפוח הבקר השחור – לבן בגרמניה

אוריאל לוי

ההולשטיין במקום הפריזי

היתה לי הקיץ הזדמנות לבקר באגודה לספר העדר או.ה.ג. באוסנבריק שבמערב גרמניה בסביבת הגבול ההולנדי. זהו ספר העדר הראשון בגרמניה שבסוף שנות הששים עבר לשימוש בדם הולשטיין-פריזי. היום למעשה העדר כולו הולשטיין-פריזי, בדומה לתהליך שהיה אצלנו בשנות החמישים. באו.ה.ג. מאורגנות כעת כ-50,000 פרות שמהן 40,539 בביקורת חלב. תוצאות מעבר זה מובלטות יפה במספרים שבטבלה.

היתה איפוא עליה של 1,641 ק"ג חלב, 0.14% שומן, 72 ק"ג שומן, וזה למרות שמספר הפרות הממוצע במשק מבוקר עלה מ-7.0 ל-18.6!

תוכנית טיפוח דומה לשלנו

זו כיום האגודה בעלת תנובת החלב הממוצעת הגבוהה ביותר בכל גרמניה המערבית. דבר זה הושג הודות לשיפור הממשק, אך בראש

* Osnabruecker Herdbuch Genossenschaft

וראשונה על ידי השימוש ההולך והגדל של זירמת הולשטיין-פריזי ותוכנית טיפוח שיש לה דמיון רב לזו הנהוגה אצלנו:

חובה להוריע את כל העגלות בזירמה של פרים צעירים לפני המבחן (test bulls), כ-25% של כל המוזרעות. דבר זה מבטיח שהפרים הצעירים נבחנים באוכלוסיה מגוונת ואקראית של מבכירות המוחזקות בתנאים רבים ושונים וברמה גנטית שונה.

כל שנה נבחרות 100 המצטיינות (elite cows) מכל הפרות הרשומות (36,000) בספר העדר ובביקורת חלב. בבחירתן לוקחים בחשבון כמות החלב, תכולה וכמות של שומן וחלבון, מבנה הגוף, צורת העטין ואופן ההיחלבות. 100 פרות אלו מוזרעות בזירמתם של 15 פרים הנחשבים הטובים ביותר, ובחלקן גם בזירמה של פרים נבחרים מקנדה ומארה"ב. מהזרעות אלו מתקבלות 50 ± עגלים. מהם מגדלים 30 היפים ביותר. בגדילתם נדרשת רמה מסויימת של תוספת משקל יומית, והעגלים המפגרים נשחטים, וכך קורה גם לאלה המגלים התפתחות

תוצאות ביקורת החלב באו.ה.ג.

השנה	משקים בביקורת חלב	פרות בביקורת חלב	פרות במשק, ממוצע	חלב, ק"ג	תנובה ממוצעת לפרה		
					שומן		
					%	ק"ג	תוספת, ק"ג
1962	4,144	28,971	7.0	4,467	3.84	171	
1972	2,846	29,520	10.4	5,109	3.93	201	30
1982	2,181	40,539	18.6	6,108	3.98	243	42

מהולנד, כפי שהיה עוד מקובל בעת ביקורי הקודם באיזור ב-1952, יש היום ייצוא נרחב של פרים וזירמה להולנד. כל זה בא בגלל המעבר המוצלח לטיפוס ההולשטיין-פריזי במרחב או.ה.ג.

קיימים הפרשי מחירים ניכרים למנת זירמה לפי "טיב הפר" שממנו מופקת הזירמה. המחיר נע בין 7.50 ל-50 מרק עבור זירמה מקומית, בין 50 ל-450 מרק עבור זירמה מיובאת להזרעה ראשונה, ואילו בין 30 ל-430 מרק להזרעה נוספת.

הפר המצטיין Cantor

הנתונים הבאים מדגישים את הערך הטיפוחי המצופה של הפרים: הזירמה המקומית היקרה יותר (50 מרק המנה) מופקת מהפר Cantor, ממוצא Sleepy Hollow Farm שבקליפורניה. ממשק זה נרכשו גם פרים רבים אחרים.

224 מבנותיו שבאו מ-204 עדרים, הניבו בתור מבכירות 5,244 ק"ג חלב, 4.08%, 214 ק"ג שומן. שיעור היציאה ביניהן היה 8%. הן הצטיינו ביותר בחיצוניותן, ובעיקר במבנה העטין ובמהירות החליבה.

הפר קנטור מגזע הולשטיין, הפועל בגרמניה

גופנית בלתי רצויה ואינם נותנים זירמה בטיב הדרוש. כך נותרים לרוב 15 עגלים המצטרפים לעדר הפרים מדי שנה. מזירמתו של כל אחד מהם מבצעים 1,000 הזרעות. צאצאי הזרעות מבחן אלו נבחנים בתחנה מיוחדת: העגלים – לתוספת המשקל היומית ואילו העגלות – לכל התכונות המוזכרות לעיל, כשאת האקסטריאר שופטת ועדת שופטים קבועה.

מדי שנה מוכרז הפר המצטיין "פר השנה" וממנו משתדלים לבצע אלפי הזרעות. הוא מקבל את התואר "הפר בעל ראש הזהב". אך גם הבריס הזוכים לתואר השני והשלישי – ראש כסף וברונזה – נחשבים למשביחים ומשתמשים בהם לקידום גנטי. מרבית הפרים האחרים של אותה השנה נשחטים.

כיום נמצאים בפריה של או.ה.ג. –

- 20 פרים הנחשבים למצטיינים
- 17 אחרים שמהם נשמרת עוד זרזוה של זירמה
- 16 פרים במבחן ו-50 בהמתנה.

בנוסף לכך נשמרת במרכז זירמה מ-18 פרים שהובאה מארה"ב (15) ומקנדה (3).

מעניין לציין שמגדלים רבים מחפשים היום פרים נושאי גנים מורשי הצבע האדום (red factor), דהיינו – מולידים ולדות בצבע אדום-לבן. בפריה מוחזקים 6 פרים כאלה ואפילו 2 פרים שצבעם אדום-לבן.

הופתעתי ללמוד של-או.ה.ג. יש היום ייצוא נרחב ביותר של זירמה ל-22 ארצות (כ-80,000 מנות!). גם בהמות מיוצאות לארצות השכנות: בלגיה, צרפת והולנד (!). אלו האחרונות קונות גם כמויות ניכרות של זירמה והתוצאה הטיפוחית של הזרעות נבדקות בנפרד, וגם בהולנד. התהפך איפוא הגלגל, ובמקום להביא פרים רבים

להבטחת הבריאות

של עגלים, עגלות
וזולבות.

תרכיזים המכילים ויטמינים
ומחצביי קורט להשלמת
התערובת או כתוספת
לעגלה המערבלת.

פתח תקוה, קרית מטלון-טל. 9229961
ת.ד. 1098, תל-אביב 61010

הבנים שלו הגיעו ל-1,242 גרם תוספת משקל יומית והיו במקום השני בין העגלים של אותה השנה.

הערך הטיפוחי המצופה היה $+644$ ק"ג חלב, $+0.19\%$ שומן, $+35$ ק"ג שומן, $+43$ ק"ג חלבון.

ברצוני להזכיר עניין נוסף שהוא חשוב ומעניין ביותר, אשר מעיד על הפיגור הרב של הולנד, אולי בגלל עקשנותם של ההולנדים להחזיק ב"דם ההולנדי הטהור". כפי שכבר הזכרתי קודם לכן עושים בהולנד סיכום נפרד של בנות הפרים ההולשטיין-פריזיים. הראשון בין כל הפרים הוא אותו Cantor שהעלה את התנובה של בנותיו ב-1,184 ק"ג, לעומת הממוצע באו.ה.ג. של 263 ק"ג.

בת קנטור בגרמניה

אגב, מתברר שמהזירמה שסופקה להולנד על ידי או.ה.ג., נרשמו בהולנד עליה בתנובת הבנות בשיעור ק"ג 993 חלב וירידה ב- 0.10% שומן, לעומת עליה ב-276 ק"ג חלב ו- 0.04% שומן אצל בנות אותה הזירמה באו.ה.ג.

המחיר הגבוה ביותר למנת זירמה מיובאת (450 מרק) שולם עבור הפר Valerian. ההפרש המצופה בתנובת בנותיו הוא 801 ק"ג חלב, -0.01% שומן, $+25$ ק"ג שומן. באקסטריאר הוא קיבל 94 נקודות ומדלית זהב. גם האב הצטיין בכל התחומים: 16,465 בנות, הפרש מצופה של $+718$ ק"ג חלב, $+0.11\%$ ו- $+31$ ק"ג שומן. הוא קיבל 94 נקודות ומדלית זהב. אמו הניבה בממוצע של 6 תקופות 7,383 ק"ג חלב, 4.41% ו-326 ק"ג שומן.

